

11. Hafta: Gıda Sanayii İşletmelerinin Kuruluşu ve Birleşme Modelleri

GIDA İŞLETMELERİNİN KURULUŞ AŞAMALARI

1-İŞLETME KURMA FİKRİ VE SONUÇLARI

- A. İşletme Kurma Fikri
- B. İlk Kuruluş Çalışmaları
- C. Kuruluş Çalışmalarını Değerlendirme Ölçütleri

2.KURULUŞ ARAŞTIRMALARI

- A. Ekonomik Araştırmalar
- B. Teknik Araştırmalar
- C. Mali Araştırmalar
- D. Yasal Araştırmalar

3. İŞLETME KURULUŞU İLE İLGİLİ ÖZEL KONULAR

- A. Kuruluş Yeri ile ilgili Bazı Sorunlar, Gelişmeler ve Uygulamalar
- B. Büyük ve Küçük İşletmelerin Karşılaştırılması
- C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler (KOBİ'ler)
- D. Yatırım Kararlarını Değerlendirme ve Karar Verme Yöntemleri
- E. Fizibilite (Ön Proje) Raporu Örneği

İşletme Kurma Nedenleri

Bağımsız çalışmak

Daha fazla para kazanmak

İşletme sahibi olmak

Yeni bir buluş ya da fikri pazara sunmak

Başka fırsatların yokluğu

Toplumsal itibar sağlamak

Ülke ekonomisine katkıda bulunmak

Kuruluş Sorunları

- İşletmenin üretim konusunun belirlenmesi
- İşletmenin bütününe ilişkin amaçların belirlenmesi
- İşletme büyüklüğünün belirlenmesi
- Teknoloji seçimi
- Kuruluş yeri seçimi
- İşletmenin hukukî şeklinin belirlenmesi
- Finansal yapının belirlenmesi
- Organizasyon yapısının belirlenmesi

Gıda İşletmeleri Arası İşbirliği/Birleşme Modelleri

Centilmenlik anlaşmaları (Benzer işletmelerin sözlü anlaşma ile aynı amaçta birleşmeleri)

Konsorsiyumlar (Uluslar arası işletmelerin mali yardımları yürütmek için meydana gelen oluşum)

Karteller (Aynı faaliyette bulunan işletmelerin (örn: salça üreten işletmeler) belli konularda ortak hareket etmesi, üretim, fiyat, bölge, kalite kartelleri gibi)

Trastlar (İşletmelerin hukuki yapılarını koruyup ekonomik bağımsızlıkları kaybederek birlikte yaptıkları işler için kurulan işbirliği)

Holdingleler (Bir şirketin başka işletmelerin hisse senetlerini ellerinde tutan şirketler grubu)

Gıda İşletmelerinin Büyümesi

Dikey büyüme
(Örn: Domates işleyen firma ile konserve fabrikasının birleşmesi)

Yatay büyüme
(Örn: İki gıda işletmesinin birleşmesi)

Çapraz büyüme
(Örn: Bir turizm şirketi ile gıda işletmesinin birleşmesi)

- **Dikey Büyüme:** Dikey büyüme, geriye ve ileriye olmak üzere iki boyutta gerçekleşir.
  - **Geriye Doğru Dikey Büyüme:** İşletme daha önce satın aldığı girdileri kendisi üretmeye başlar.
  - **İleri Doğru Dikey Büyüme:** İşletmenin ürettiği mallar için satış organizasyonu kurması durumunda söz konusudur.
- **Yatay Büyüme:** İşletmelerin, aynı üretim dalında, faaliyet boyutlarını genişletmesidir. Bu durum ürün farklılaştırması veya pazar farklılaştırması ile sağlanabilir.